

# ל"ט אבות המלאכה

ר' יוחנן: מנו מספר כיוון שאם אדם ביצע כמה מלאכות ביחד הוא חייב חטאת על כל אב מלאכה.

המשנה

## 39 אבות המלאכה האסורות בשבת

13 מלאכות של הכנת בגד  
 גוזז, מלבן מכבס את הצמר ומלבינו, מנפץ הפרדת סיבי הצמר, צובע, טווה את הסיבים לחוט,  
 מיסך כורך חוטי שתי (בשני הקצוות שלהם) סביב שני מוטות, עושה ב' בתי ניר משחיל את חוטי השתי (באמצעם) בחורים שבבתי הניר, אורג מעביר את חוט הערב בין חוטי השתי, פוצע חותך את הקצוות של החוטים שנשארו,  
 קושר שני חוטים, מתיר, תופר בגד בעזרת חוט, וקורע.

11 מלאכות של הכנת פת  
 זורע, חורש, קוצר, מעמר אוסף את התבואה,  
 דש מפריד את הגרעינים מהתבואה, זורה מנער את התבואה בכלי כדי שהרוח תעיף את השיבולים, בורר ביד,  
 טוחן, מרקד מסנן את הקמח בעזרת מסננת, לש את הקמח במים, אופה.

6 מלאכות נוספות  
 בונה, וסותר,  
 מכבה ומבעיר,  
 מכה בפטיש מסיים מלאכה.  
 מוציא מרשות לרשות.

9 מלאכות של הכנת ספר  
 צד, שוחט, מפשיט את העור, מולח את העור, מעבד את העור, ממחק מחליק את העור, מחתכו, כותב, מוחק.

מעמר  
אדם האוסף מלח מתעלת מלח:  
רבא: חייב משום מעמר.  
אביי: פטור - מעמר שייך רק בגידולי קרקע.

חורש  
תולדות חורש: חופר, וחורץ, מיישר גבשושיות, ומכסה גומות.  
יישור קרקע:  
בבית: תולדת בונה.  
בשדה: תולדת חורש.  
חופר בור כי צריך לעפר:  
 פטור - כיוון שהוא מקלקל.

זורע  
תולדות זורע:  
נוטע, מבריד ענף דרך האדמה, מרכיב ענף רך על עץ ותיק, וזומר ענפים כדי שהעץ יגדל טוב יותר.  
התראה (לפי הסבר הריטב"א):  
זורע - יש להתרות משום זורע.  
נוטע, מבריד ומרכיב - ניתן להתרות או משום זורע או משום נוטע.  
זומר - יש להתרות דווקא משום נוטע.  
 (כשמתרים בשם הלא נכון העבריין חושב שצוחקים עליו ולכן לא ניתן להורגו)

דש  
תולדות הדש: מפריד את הפשתן מהגבעולים, מוציא מצמר גפן את הגרעינים.

זורה בורר ומרקד  
 עקרונית הם אותה מלאכה אבל הם נמנו כשלוש כיוון שכך היו במשכן.  
קושיה: למה לא מנו כותש, שהיתה במשכן?  
תשובה: כיוון שיש כאלו (עניים) המסתדרים בלעדיה.

מקרים שבהם חייב משום קוצר ומשום אב נוסף:  
הזורק אבן על דקל ונפלו תמרים:  
רב פפא: חייב משום תולש (קוצר) ומשום מפרק (דש).  
רב אשי: פטור - מדין שינוי.  
הזומר ומעוניין גם לשפר את העץ וגם לקחת את הענפים:  
 חייב משום זורע ומשום קוצר.

